У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 66. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, AURIL 7, 1971 No. 66. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 6 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

ХОЧА ЛЕҐІСЛЯТУРА НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ в Олбані частково збільшила стейтову допомогу містам, однак бюджетовий директор Е. Гамілтон сказав, що Ню Йорк все таки дістане на 100 мільйонів долярів менше, ніж було запляновано на цей бюджетовий рік. Але завдяки розподілу стейтового прибутку ця стомільйонова недостача буде зменшена до 52 мільйонів долярів.

ПРОФЕСОР ЄЙЛЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ Борис Біткер вважає, що Уряд порушив законодавство, дозволивши зменшити податки з бизнесу, перед тим не зробивши відповідної зміни в законах.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ вирішив, що Нюйоркський Університет не зобов'язаний повертати гроші студентам за той час, коли університетські власті були закрили ту високу школу на 19 днів, у травні, під час студентських заворушень. Студенти тоді протестували проти війни в Камбоджі. Деякі протестували, але були й такі, які хотіли продовжувати студії, і один із них даремно домагався, щоб йому повернули за ті 19 утрачених днів гроші.

МОРСЬКОГО ПІХОТИНЦЯ МАЙКЕЛА ШВОРЦА було засуджено на дожиттєве ув'язнення за вбивство 12 в'єтнамських жінок і дітей поблизу Данангу на початку 1970 року. Тепер із Портсмуту, Ню Джерзі, повідомили, що підсудний був у складі передової фронтової патрулі, отже випадок стався в особливих обставинах. Підсудному було скорочено вирок на один рік в'язниці, і він уже вийшов на свободу.

КРАЙОВА АСОЦІЯЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНИХ ШЛЯХІВ „РЕЙЛПАКС" плянує зменшити залізничне пасажирське сполучення в ЗСА майже наполовину. Але ця ж Асоціяція вирішила розбудувати швидкісне залізничне сполучення між Бостоном, Ню Йорком і Вашингтоном, Д. К. Авіяційні компанії втрачають на тих коротких лініях, і тому можливо залізничний зв'язок буде найбільш економічно поплатним та вигідним для пасажирів. Фахівці вивчають цей плян.

У ЛЕҐІСЛЯТУРАХ СТЕЙТІВ АРКЕНСО, АЛАБАМИ, ВІСКАНСИНУ винесені резолюції, в яких вимагається, щоб лейтенанта Вілліяма Келлі було помилувано й звільнено з-під охорони. У стейті Ню Мехіко 10 ветеранів війни у В'єтнамі подали заяву до прокурора місцевого суду в Абукерці, щоб він їх заарештував, бо й вони воювали у В'єтнамі.

ТРИНАДЦЯТЬ ЧОРНИХ КОНҐРЕСМЕНІВ У ВАШИНҐТОНІ повідомили, що коли Уряд президента Ніксона не розпочне виконувати їхніх вимог з днем 17 травня, то вони передадуть всі свої вимоги щодо покращення долі негритянського населення „на розгляд народу". Та ж сама група повідомила, що передасть на розгляд Конґресу програму з 60 пунктів. На 17-те травня припадають 17-ті роковини з часу проголошення Найвищим Судом закону проти сеґреґації в шкільництві.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕДВАРД ГІТ ПРИБУВ до Берліну і заявив, що Британія так довго зберігатиме там своїх 3.500 вояків, поки вимагатиме цього безпека того міста. З Західнього Берліну він відлетів до Бонну на розмови з канцлером Віллі Брандтом і іншими західньо-німецькими проводирями у зв'язку з переговорами про приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти.

У ПАРИЖІ ПЕРЕБУВАЄ демократичний сенатор з Індіяни, Венс Гартке, один із провідних в Сенаті „голубів", який старається перевести в Сенаті резолюцію, що зобов'язувала б Президента відкликати з В'єтнаму всі збройні сили ЗСА до докладно означеного терміну. Сен. Гартке перевів 4 і півгодинну розмову з заступником голови північно - в'єтнамської делеґації на Паризьку конференцію про В'єтнам Нгуєном Мінь Ві та матиме ще розмови з делеґатами від ЗСА, Південного В'єтнаму і В'єтконґу.

ПІВНІЧНІ В'ЄТНАМЦІ ЗАЗНАЛИ величезних людських втрат у боях за так звану „базу ч. 6" недалеко лаоського кордону. Вони тиждень тому здобули ту базу від південних в'єтнамців, проте на другий день знову втратили її. Альянтські військові кола обраховують втрати комуністів впродовж 5-тиденних тамошніх боїв на круґло 1.800 осіб. Деяке світло на великі людські втрати комуністів кидає світлина, яка появилася в керівних західніх газетах — стирти трупів на поритому бомбами тамошньому боєвищі.

В ЄГИПТІ ВІДКРИТО джерела нафти, які можуть зробити ту країну одним із головних продуцентів нафти на Близькому Сході. Ужиткову вартість тих джерел підкреслює їх географічне положення: 160 миль на захід від Каїро і тільки 85 миль на південь від Середземного моря, що створює розмірно легкі можливості транспортації. Зложжя нафти відкрито у глибині 9.100 стіп. Досліди переводить спеціяльно заснована для цієї цілі американсько - єгипетська компанія, в якій головну ролю грає велика американська фірма Стандарт Ойл Компані з Індіяни.

ПАЛЕСТИНСЬКІ ПАРТИЗАНСЬКІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ПОГОДИЛИСЯ вивести цілком своїх членів із столиці Йорданії Амману, де раз-ураз приходило до збройних сутичок між ними та йорданськими вояками. В заміну за ту постанову арабських партизанів — король Гуссейн, мабуть, проголосить загальну амнестію для всіх арабських партизанів, засуджених в останніх роках і місяцях за різні провини. Останні більші сутички між йорданським державним військом та партизанами відбулися за панування в провінційному місті Ірбід.

У БАГАТЬОХ СВЯТИНЯХ В ПОЛЬЩІ ВВЕЛИ так звану народну музику на місце традиційних органів, що їх польська молодь вважає занадто „консервативними". Кардинал Стефан Вишинський дозволив на такий експеримент, як один із способів затримати польську молодь при Церкві. У Квітну неділю 4 квітня ц. р. всі такі молодечі оркестри виступали в різних польських церквах, між ними й у Подкові Лесній за 15 миль від Варшави.

ЛІВО - КОМУНІСТИЧНА КОАЛІЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА-МАРКСИСТА д-ра Алленде в Чіле здобула майже 50 відсотків голосів у недільних виборах. Остаточні висліди ще не відомі. До коаліції д-ра Алленде входили: комуністи, соціялісти, радикали, соціял - демократи і народні соціялісти. Їм протиставились антикомуністичні партії й угрупування в тій південноамериканській країні, яка вперше в історії шляхом виборів потрапила під керівництво марксиста.

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА НАРАДИ, ПОШИРИЛА СВОЮ ЦЕРКОВНУ КОМІСІЮ

Ню Йорк. — Минулої суботи, 3-го квітня, тут у приміщенні Наукового Т-ва ім. Шевченка відбулися чергові наради Екзекутиви Українського Конґресового Комітету, головним предметом розгляду на яких були церковні справи. У висліді нарад рішено поширити Церковну Комісію УККА, кооптуванням до неї представників Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви та Координаційного Комітету українських організацій Чикаґо. З уваги на те, що дотеперішній голова цієї Комісії в Екзекутиві УККА, д-р Богдан Шебуньчак, з особистих причин зголосив свою резиґнацію з головства, провід цієї Комісії та відання цими справами передано екзекутивному віце-президентові УККА Йосипові Лисогорові. На початку нарад, члени Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців: президент Йосип Лисогір, генеральний секретар Ігнат Білинський, скарбник проф. д-р Богдан Гнатюк та член Президії проф. д-р Матвій Стахів обширно звітували та інформували Екзекутиву УККА про свою поїздку до Риму в половині березня та про свої зустрічі і розмови з Блаженнішим Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим, ватиканським секретарем стану Кардиналом Війо та іншими. Основною думкою дебат і рішень Екзекутиви було, щоб ця репрезентативна центральна установа американських українців, у співпраці з зорганізованим мирянським рухом та всією громадою скоординовано і активно підтримала заходи Ієрархії Української Католицької Церкви з її Первоієрархом Блаженнішим Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим на чолі, для повного здійснення помісности УКЦеркви та завершення її патріярхатом.

Найвищий Суд потвердив закон про заборону незареєстрованої вогнепальної зброї

Вашингтон. — Найвищий суд у понеділок, 5-го квітня, потвердив конституційність федерального закону про заборону незареєстрованої вогнепальної зброї, зокрема обрізів, автоматичної зброї і такого нищівного приладдя, як гранати, бомби і ракети. Закон, т. зв. Акт про вогнепальну зброю, був схвалений в 1968-му році і його оспорювали на тій підставі, що вимога від поодиноких осіб, щоб вони вогнепальну зброю реєстрували, порушує їх конституційне право, що охороняє проти самодискримінації. Проте, в згаданому законі вимога реєстрації вогнепальної зброї не відноситься до тих, що її набувають, але до тих, що її продають і вони повинні реєструвати зброю за тих осіб, що її набувають. Тим самим це, в опінії Найвищого Суду, не може вважатися за самодискримінацію. Рішення Найвищого Суду в цій справі було однодушне. Його винесено у зв'язку з рішенням нижчого суду в Лос Анджелесі в справі Джів Садерленд і Доналда Фріда, обвинувачених в тому, що вони набули десятки ручних гранат для „Чорних Пантер". Нижчий федеральний суд у цій справі вирішив, що вимога реєстрації вогнепальної зброї є протиконституційна, бо порушує право одиниці відносно самообвинувачення. Найвищий Суд це рішення тепер змінив і визнав закон за конституційний.

Гейл Боґґс вимагає резиґнації Едґара Гувера

Вашингтон. — Конґресмен Гейл Боґґс, лідер демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, вимагав у понеділок, 5-го квітня, резиґнації Едґара Гувера з посту директора Федерального Бюра Інвестиґацій. „Я прохаю, щоб генеральний прокуратор Міччел спромігся на відвагу попрохати про резиґнацію цієї людини" — заявив конґресмен Боґґс в Палаті Репрезентантів. Він обвинувачував п. Гувера та його штаб, що вони підслухають телефонічні розмови членів Конґресу і висилають своїх скритих аґентів на університети, щоб вони слідкували за студентами і професорами. Конґресмен вважає, що це є „тактика Совєтського Союзу і гітлерівського ґештапо". Конґресмен Боґґс не потвердив своїх обвинувачень жадними фактами, а генеральний прокуратор Джан Н. Мічел, який тепер перебуває на вакаціях на Флориді, заявив представникам пресових аґенцій, що обвинувачення відносно підслухування телефонів конґресменів не відповідають правді та що конґресмен Боґґс повинен вибачитись за це безпідставне обвинувачення.

Ліва коаліція в Чіле дістала майже 50% голосів

Сантіяґо. — У муніципальних виборах в південноамериканській країні Чіле, що саме відбулися, коаліція партії президента-марксиста д-ра Алленде здобула разом 49.73 відсотки голосів. Таким чином, уряд дістав підтримку для продовження свого „соціялістичного шляху", однак, він буде змушений ще більше, ніж дотепер, рахуватися з опозицією. Коли б відтепер у Конґресі не було виразної більшости голосів у якійсь важливій справі, то президент має право передати таку проблему на народний плебісцит — загальне голосування в країні. Більшість місць у чілійському конґресі мають опозиційні до уряду християнські демократи та радикальні демократи. Разом 5 партій, в тому комуністична й соціялістична, які підтримують політику президента - марксиста, здобули у виборах 49.75 відсотків голосів, а 4 партії, які виступають проти д-ра Алленде, здобули 48.05 відсотків голосів, як подала офіційна урядова статистика. Християнсько - Демократична партія здобула сама 25.62 відсотків голосів і є найсильнішою опозиційною до комуністів - соціялістів партією в Чіле. Ця партія не проти того, щоб уряд знаціоналізував шахти, в які вкладено американський капітал, але вона вже заблькувала урядову прокомуністичну пропозицію про створення так зв. „народних судів". Провідник християнських демократів Нарцісо Ірурета сказав після виборів, що „народ дійсно бажає змін, але уряд бачить, що народ бажає їх проведення демократичним шляхом і без насильств".

Перша частина конґресу компартії у Москві закінчилась овацією для Брежнєва

Москва. — У понеділок 5 квітня закінчилась перша „політична" частина 24го конґресу компартії СССР заключною промовою генерального секретаря компартії Леоніда Брежнєва, при чому 5.000 „делеґатів" вчинили йому овацію перед його промовою і після неї. Брежнєв ствердив, що 5-тиденна дискусія над його 6-тигодинним звідомленням виявила „повну єдність і однозгідність" поглядів та не зголосила ніяких застережень. Головуючий на тому засіданні Петро Шелест з України ствердив, що записалося було до голосу 149 делеґатів, але промовляло тільки 46, бо конґрес прийняв резолюцію про скорочення дискусії, щоб впору вичерпати денний порядок. У тих 5-тиденних дебатах не заторкнено ні одної актуальної і болючої для совєтської дійсности справи ні з закордонної ні з внутрішньої політики. Не згадувано про вимогу більшої свободи вислову для письменників і мистців, ані про відсутність на ринку предметів першої потреби, ані про шум з приводу антисемітизму в СССР і труднощів виїзду жидів до Палестини. Редактор „Літературної Ґазети" Александер Чаковський, згідно з офіційною лінією партії, переводив у своїй промові тезу, що обов'язком письменників в СССР є підтримувати компартію і панівну в СССР систему й одночас таврував впливи західніх „антикомуністичних інтелектуалів". Другу половину конґресу розпічне господарське звідомлення, що його виголосить прем'єр Алексєй Косиґін. 24-ий Конґрес, що його заздалегідь вирежисеровано до найменших подробиць, закінчиться в п'ятницю цього тижня „вибором" нових партійних органів, які проте були згори вже призначені Політбюром. Згідно з совєтською „традицією" призначені також партійним апаратом „делеґати" слухняно затвердять постанови Політбюра.

У В'єтнамі сильні бої — осінню відбудуться вибори

Сайґон. — Перехоплено наказ, що його дало підпільне командування В'єтконґу, щоб комуністичні партизани посилили свою активність в шістьох південно-в'єтнамських провінціях, націлену головно на нищення зброї і інших воєнних припасів південно-в'єтнамської та американської армій і руйнування шляхів комунікації. Північно-в'єтнамські з'єднання продовжують битву за володіння так званою „базою число 6", облягаючи її двома своїми полками. Круґло одна тисяча південно-в'єтнамських вояків на тій базі, користуючися підтримкою збоку американської артилерії і летунства, відбиває всі атаки, наносючи ворогові великі втрати. Не вважаючи на ті бої — відкликано з В'єтнаму дальших 4,600 американських вояків, при чому число залишеного там американського війська зменшилось до 301,600, найменшої цифри від серпня 1966 року. Осінню цього року відбудуться у Південному В'єтнамі президентські вибори. Покищо ніхто інший крім президента Нгуєна Ван Тіє не зголосив своєї кандидатури, але два південно-в'єтнамські сенатори, опозиційні супроти режиму Нгуєна Ван Тіє, які тепер перебувають у Вашингтоні, твердять, що коли б кандидував генерал Дуонґ Ван Мінь, популярний під іменем „великий Мінь", то він виграв би.

Всі чужинці залишають Східній Пакістан з уваги на громадянську війну

Ню Делі. — До давньої столиці Пакістану Карачі прилетіли вже два великі літаки з евакуйованими із Східнього Пакістану американцями та іншими чужинцями, які втікають відтіль з уваги на тамошню громадянську війну. У першому транспорті було 110 американців, 10 французів та 37 осіб різної національности, головно службовики різних аґенцій Об'єднаних Націй та їхні родини. У наступному транспорті було 40 англійців і 10 американців, а 17 американців були між 110 пасажирами британського евакуаційного літака. Американські державні службовики та члени їхніх родин, евакуйовані з Східнього Пакістану, будуть перевезені до Теґерану в Ірані, де перебуватимуть до часу, поки зможуть вернутися до Східнього Пакістану. Припускають, що із Східнього Пакістану будуть евакуйовані 650 американців і тільки неповна сотня залишиться у тамошньому генеральному секретаріяті в Дакка та інших установах ЗСА. Тим часом преса і радіо у Пакістані далі перебувають під суворою військовою цензурою, а до Східнього Пакістану не допускаються ніяких чужинецьких кореспондентів. Пакістанський уряд твердить далі, що в Східньому Пакістані „спокій", але індійські джерела покликуються на різних східньо-пакістанських діячів, які твердять, що з-посеред 75-мільйонового населення Східнього Пакістану, що належить до народу бенґальців, круґло 25 мільйонів є цілком „визволені" з пакістанського володіння. За тимчасову „столицю" Східнього Пакістану проголошено одно містечко недалеко індійського кордону. Пакістанські залоги не зважуються висилати на провінцію невеликі військові стежі, бо бенґальці окружують їх і винищують. Пакістанський уряд нарікає, що Індія підтримує сецесіоністів.

Першоквітневий жарт французького радіо

Париж. — Першого квітня у Франції вранці довідалися, що шість країн Спільного Европейського Ринку вирішили встановити в себе лівобічний рух авт, щоб таким чином, — як пояснив диктор, „полегшити Англії приступити до країн Спільного Ринку". Французи були вражені й стурбовані, адже мільйонам осіб довелося б переучуватись, щоб уміти вести авто вперед з лівого боку шляху. Диктор додав, що такий крок необхідний у подяку Англії, яка завела в себе недавно метричну систему в грошевому обігу. Сотні розлючених французів почали телефонувати до поліційних станиць, до радіостанцій і т. д., а бурґундська поліція поспішила завести того ж дня курси для навчання їзди з лівого боку дороги... Але увечорі, відповідаючи на безліч телефонів, радіодиктор пояснив: „Не хвилюйтеся, все це був тільки першоквітневий жарт!"

Будується пам'ятник Шевченка в Арґентині

Буенос Айрес (М.Д.). — Парк, що в ньому започатковано будову пам'ятника Тарасові Шевченкові, має назву Трес де Февреро та знаходиться в тій дільниці міста, що називається Палермо. Є це найбільший столичний парк, що загально начислює 291 гектар поверхні. В ньому є дільниця, яка називається „Розедаль", де находиться культивація рож, яких там начислюється 15 тисяч корчів. Парк цей має також штучне озеро, на якому є малий острів, на якому знаходиться амфітеатр, де в літні сезони ставиться першорядні опери та балет у виконанні артистів столичного театру Кольон, що по величині займає друге місце в світі.

В тій дільниці, де вже заложено фундаменти під пам'ятник Шевченкові, є вже деякі пам'ятники еміґраційних спільнот: пам'ятник Еспанії, фонтанна Німеччини та пам'ятники таким постатям як Вашинґтон, Ґарібальді, Сармієнто, Авежанеда, Драґо; є також „Алеґорія весни". Там находиться також недавно побудований Плянетаріюм, що його відвідує велике число туристів та студентів. В тій дільниці є також так звані „зимові квітники", в яких є рідкісні квіти та мініятюрні дерева і рослини, що враз із мармуровими мостами через штучні канали уважається мистецькою прикрасою міста.

В загальному є надії, що побудова пам'ятника Шевченкові в Буенос Айресі в скорому вже часі буде зреалізована, а дозвіл на його побудову в найбільшому парку та на відповідному місці — це неабияке признання для української спільноти в Арґентині, яка в наступному 1972-му році відзначатиме 75-ліття свого поселення в цій країні.

Проєкт пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі у виконанні скульптора Леоніда Молодожанина, який виконав також пам'ятник Кобзареві України у Вашинґтоні

У Києві підготовляють „Шевченківську Енциклопедію"

Київ. — Базуючись технічно на зразках західньоевропейських видань типу „Енциклопедії Данте" в Італії, що вийшла в 7-ми томах, чи тримовної „Енциклопедії Ґете" й подібних книг, Інститут Літератури АН УССР та редакція „Української Радянської Енциклопедії", „УРЕ", розпочали підготовну працю над створенням „Шевченківської Енциклопедії". Заплянoване видання матиме лише 2 томи, хоча творчість — літературна й образотворча, та значення Тараса Шевченка в житті українського народу вимагали б значно докладніших інформацій. Літературний критик і літературознавець Є. Кирилюк повідомив на сторінках „Літературної України" з 12-го березня, що „в основному за такими ж принципами готуватиметься й „Пушкінська Енциклопедія". Ще раніше були вістки, що в СССР провадиться підготова над багатотомовою „Лермонтовською Енциклопедією", а „Пушкінська" складатиметься з трьох томів. Редакція „Шевченківської Енциклопедії" розпочала працювати над укладенням підготовного „Словника", а потім займеться замовлюваннями та написанням статтей. Крім розгляду творчости і біографії Кобзаря, „з чітких методологічних, партійних позицій", як зазначив Є. Кирилюк, будуть розділи „Шевченко й літератури народів СССР", вшанування пам'яті поета — музеї, кутки, площі, отже і Сквер ім. Т. Шевченка в Парижі при українському католицькому соборі св. Володимира на бульварі Сан Жермен, пам'ятники Кобзареві в світі та ін., також багато уваги буде приділено ілюстративній частині видання: репродукціям вибраних мистецьких творів Т. Шевченка, картин про нього, світлин, малюнків, фотознімки з пам'ятників, з творів народного мистецтва, присвячених Кобзареві. Одним із найголовніших завдань редакція „Шевченківської Енциклопедії" вважає „висвітлити біографію великого поета".

Експлуатують школярів

Прикладом державної експлуатації неповнолітніх, під видом „вивчення природи", може послужити Станично-Луганська середня школа на Ворошиловградщині: „Радянська Україна" з 12 березня повідомила, що „за час існування Шкільного лісництва засаджено деревами багато пустищ, засновано шкільний дендрадій. На Ворошиловградщині є тепер 10 Шкільних лісництв, за якими закріпили 2 240 гектарів державного лісу", і школярі мають за ним пильнувати, прорубувати й прочищати, ловити „злодіїв", щоб не брали ламаної деревини на опал.

Американська преса інформує про маніфестацію у Філядельфії

Філядельфія. — Багатолюдна маніфестація в обороні прав помісности та патріярхального завершення Української Католицької Церкви, що відбулася тут минулої неділі, 4-го квітня, мала широкий відгомін в місцевій та довколишній американській пресі, як також в радіо і телевізії. „Українці католики мали пальми в своїх кишенях і написи в своїх руках, закликаючи до резиґнації Митрополита Амврозія Сенишина, як вони демонстрували за Український Католицький Патріярхат" — починає свою довшу вістку в цій справі Філядельфійський „Інквайер" з 5-го квітня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Засуди смерти

Засудження 29 березня ц. р. у Лос Анджелесі, після 9-ох з половиною місяців судової розправи, Чарлза Менсона і трьох дівчат з його гіппівської „родини" на смерть за вбивство фільмової зірки Шейрон Тейт і шістьох інших осіб не звернуло на себе спеціяльної уваги американського суспільства. Особливе звірство, що його проявили виконавці тих убивств і цинізм, з яким вони признавалися до тих злочинів без тіні жалю, виявили повну безвартність тих асуспільних істот.

А втім, засудження тих чотирьох осіб на смерть актуалізувало проблему того найвищого виміру кари в Америці й у світі. Існує організація Громадяни проти легалізованого вбивства, яка домагається скасування кари смерти на всьому терені ЗСА. Дотепер тільки в 10-ох стейтах досмертна в'язниця є найвищим виміром кари, а в 4-ох стейтах допускають кару смерти в особливих випадках. Загалом у 58 державах, особливо в Азії й Африці, допускають — і виконують — кару смерти. У З'єднаних Стейтах існує та особлива ситуація, що хоч у більшості стейтів допускають кару смерти, останній такий засуд виконано 2 червня 1967 року, але 623 особи, чоловіки і жінки знаходяться все ще під таким засудом.

Очевидно, цей ненормальний і дуже дивний стан став вислідом передусім того лябіринту американського судочинства, що дозволяє засудженому на смерть процесуватися ще впродовж кількох років. Друга не менш важлива причина накопичення не виконаних засудів смерти — це загальна течія проти стосування цієї кари. В 1935 році, коли дійшло в Америці до шпилю ґанґстерство — переведено екзекуцію на 199 особах. Тепер американське суспільство теж вгинається під тягарем масових злочинів. Все ж значно зросло людей, які вважають, що не личить культурному народові стосувати старозавітню засаду „зуб за зуб — око за око" і що людина не має права відбирати людині життя, навіть такій, яка сама вчинила це.

Найвищий Суд має разглянути два відклики від засудів смерти, і не виключене, що він прийме рішення, яке стане загальним прецедентом, зокрема про конституційність кари смерти. Сяк чи так, хоч ніякої користи для народу і людства нема з існування на цьому світі Чарлза Менсона і його „родини", за всією вірогідністю кара смерти на них ніколи не буде виконана.

Знову „культ особи"

Чи не єдиною сенсацією 24-го з'їзду Комуністичної Партії СССР є те, що прославлюване на 20-му з'їзді „колективне керівництво" перестало фактично існувати. Щоправда, численні портрети членів Політбюра видніють на стінах московських будинків, але ні для кого не є секретом, що „босом" компартії є вже Леонід Брежнєв — партапаратчик і бюрократ число 1. Один із західних дипломатів заявив, що „в історії СССР починається період культу Брежнєва".

Ролю Брежнєва в партійному і державному проводі у виступах делегатів з'їзду визначається згідно з сервілістичними традиціями, що оформилися ще за Сталіна: він не просто „товариш", він — „дорогий Леонід Ілліч", він „своєю невтомною активністю і своєю самовідданою працею в користь народу заслужив загальну любов і повагу". А робітник - сталевар Єгор Проскурін, що як „представник" донбасівського пролетаріяту опинився в Палаці Рад, без зміни повторив слова, з якими звертались колись до „батька всіх народів": „Тяжко передати те глибоке хвилювання, з яким я і всі учасники з'їзду вислухали знаменитий виступ генерального секретаря". Всі ці колінопріклонні звернення, звичайно, вкривалися „бурхливими, довготривалими оплесками".

На 24-ий з'їзд Брежнєв явився з старанно підготовленим запіллям, бо жадних проявів боротьби за владу в Кремлі західні коментатори не зауважують. З'їзд іде під знаком „миролюбности" і „нормалізації відносин", хоч і сам Брежнєв, і Ґромико, вірний брежнєвець, з огляду на червоний Китай і численні делегації чужинецьких компартій, не минали нагоди, щоб затаврувати „американських агресорів", зокрема за те, що „брутально порушили" Женевські угоди з 1954 і 1962 років про невтручання в справи Індо - Китаю. Ці закиди Брежнєв поспішив злагіднити заявою, що „ми виходимо з припущення, що поліпшення відносин між СССР і Америкою — можливе".

Ґромикові, як і польському Ґерекові — другорядним фігурам, дозволив Брежнєв гостро виступити проти Пейпінґу, що напередодні 24-го з'їзду накинувся був з найгострішою критикою на московське керівництво. Але й з Китаєм Брежнєв сподівається „нормалізувати" відносини.

„Миролюбність" Брежнєва віщує якусь зміну в стратегічному пляні наступу Москви на ще вільний світ.

М. Мельник

СТРАТЕҐІЯ ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

(1)

Після другої світової війни совєтські провідники опрацювали досить чітку стратегію денаціоналізації поневолених Москвою націй. Ця стратегія не спирається на методі прямих обмежень національних проявів, як це робили царські уряди чи уряди інших колоніяльних держав. В основному вона полягає в тому, щоб по змозі усувати причини національного подразнення, посилювати денаціоналізацію з допомогою економічних засобів і використовувати членів самих же поневолених націй для різного роду акцій в тому напрямі.

Методи ті досить успішні, і з ними багато тяжче боротися, як із царським „нє било, нєт і нє может бить".

Візьмімо, наприклад, проблему УССР як „незалежної держави" і „союзної республіки". Без огляду на очевидний стан речей, національно свідомий українець мусить завдати собі досить багато труду, щоб переконати своїх земляків, що ця „держава" — паперова фікція. Проте, навіть серед націоналістів на еміграції є люди, які — звичайно з добрими намірами — трактують УССР як державу.

За царату проблема поневолення України була цілком очевидна. В Україні ще й дотепер час від часу лають царські уряди за національне поневолення. Та чи дійсно теперішні російські уряди кращі за своїх попередників? Вони не тільки не кращі, вони куди послідовніші, непоступливіші і небезпечніші. Замість поширювати, вони в двадцятих роках усунули навіть найменші залишки політичної автономії України.

Від двадцятих років дотепер нішо не змінилось і Росія навіть найменших поступок українцям не зробила. Мірилом цього є факт, що, починаючи з часів Сталіна, призначення на всі важливіші адміністративні праці залежить виключно від Москви. Не маємо тут на думці секретарів КПУ чи „міністрів уряду" УССР. Безпосередня залежність від Москви охоплює не тільки Київ, але й цілу територію України. Так, як за Сталіна, так і тепер Москва присилає з Росії своїх людей на формально другорядні, а по суті ключові пости в усіх ділянках суспільного й політичного життя.

І тому немає сумніву, що „союзна республіка" УССР існує не тому, що росіяни нарешті вирішили зробити українцям приємність, а тому, щоб якомога більше українців обдурити й приспати, а українським патріотам утруднити освідомлюючу працю.

Культурна політика Росії в Україні справляє назверх враження політики культурної автономії. Та в дійсності ця політика куди безоглядніша і небезпечніша, як культурна політика найбільш реакційних царів. Її успіх треба міряти також кількістю українців (і навіть українських політичних еміґрантів), що в газетах, журналах і книжках, друкованих українською мовою, бачать поважний здобуток для української справи.

В дійсності справи ті представляються цілком інакше, і вони досить очевидні для кожного, хто їм трохи ближче приглядається.

Нарешті треба усвідомити, що той факт, що українцям дозволяють по - українськи говорити і друкувати українською мовою певну кількість газет журналів і книжок — нічого не значить. Сьогодні навіть у найбільш примітивних суспільствах не забороняють людям говорити їхньою мовою.

Ситуація тут така сама, як і в політичній ділянці. Московські комуністичні провідники толерують українську мову не тому, що хочуть українців національно освідомлювати чи іти їм на поступки, а щоб зневтралізувати антиросійські арґументи і почуття. Мовляв, бачите, наскільки ми кращі за царів. Та в дійсності — і в цьому немає найменшого сумніву — вони і тут вживають методів, що тільки прикривають їхні справжні наміри.

„Радянська Україна" чи „Літературна Україна" не є українськими газетами. Це газети російського уряду, друковані українською мовою, і кожний, хто ті газети читав, не може прийти до іншого висновку. Ті газети не займаються чисто українськими національними проявами. Вони все українське вкладають у рамці „пролетарського інтернаціоналізму" і „совєтського патріотизму", тобто в рамці російської імперії. Закликів любити і плекати українські звичаї і традиції годі там знайти, і це не диво: за це напевно звільнили б з посад редакторів, що їх дозволили надрукувати. Натомість ці газети переповнені коментарями на зразок: „Українські націоналісти й давніше і тепер чіпляються за спадщину Лесі Українки. Але їм зась до неї. Ідеї поетеси були спрямовані проти людиноненависництва, проти національного розбрату. І цілком логічним є те, що вона ввесь час входила в конфлікт з чільними проводирями націоналістів". („Робітнича Газета").

Отже, газети ті не видаються на те, щоб плекати українські традиції, так, як це роблять французькі газети в Бельгії чи німецькі газети в Швайцарії. Їх основне завдання — перетворити українців на совєтських людей, тобто людей - безбатченків, людей без будь - якого національного пов'язання, в оправданій надії, що від совєтського громадянина (я, звичайно, не маю на думці росіян, коли говорю про совєтських людей) до повної русифікації тільки один крок.

(Закінчення буде)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Роман Кобринський

ДІЯЛЬНІСТЬ НТШ У 1970 РОЦІ

З особливою пошаною влаштовує наше Товариство щорічні Шевченківські Наукові Конференції для вшанування нашого Патрона, пробудника української нації та апостола української правди. Цими Конференціями ми продовжуємо наші світлі традиції, що їх плекали ще на Рідних Землях, і виявляємо вдячність та пошану тому, хто своїм животворчим словом надхнув нас духом завзяття в боротьбі за вільну майбутність нашого народу.

Та цими Конференціями ми не лише вшановуємо пам'ять нашого Патрона. Ми ними задокументовуємо також і факт, що Наукове Товариство ім. Шевченка гідно й вірно плекає його безсмертні ідеї та закріплює їх у тій ділянці, яка творить основу кожної культурної нації — у ділянці науки. І саме про ту ділянку наукової діяльности НТШ годиться згадати з нагоди цьогорічної Шевченківської Конференції.

Минулого року наукові Секції та Комісії НТШ розвинули широку наукову працю. І так, Історична комісія влаштувала ряд доповідей, а саме доповідь проф. д-ра П. Ковалева на тему „Критика матеріялістичного погляду на особу і християнство", д-ра І. Новосівського — „Українські питання у молдавській хроніці Иона Некульчі", проф. д-ра В. Трембіцького — „Суть української державности в міжнародному аспекті" та проф. д-ра І. Витановича — „Соціяльно-економічні ідеї покоління Великої Пори", тобто кінця XIX ст. і початку цього сторіччя. Д-р І. Новосівський виголосив другу доповідь на тему „Українська національна революція і наставлення до неї президента Вільсона", а ред. І. Кедрин - Рудницький — на тему „Паралелі історії України".

Не менш діяльним був Український Військово - Історичний Інститут, який вшанував окремою Науковою Конференцією роковини Суверенної Української Державности, з доповіддю проф. д-ра М. Стахова „Зовнішня політика Українського Уряду і військова стратегія в рр. 1918-19". Окремі доповіді в УВІ Інституті виголосили д-р І. Козак н. т. „Організація етапу УГА" і д-р М. Вацик н. т. „Офензива польської армії проти армії ЗУНР — у світлі нових даних" та проф. М. Заклинського „Хто має головну заслугу в успіху Листопадового Чину".

Окремою Конференцією вшанував УВІнститут 50-ліття Зимового Походу з доповіддю д-ра І. Козака. Філологічна Секція влаштувала доповідь проф. д-ра В. Янева, ректора УВУ на тему „Українська родина в творчості Василя Симоненка".

В Мовознавчій комісії проф. д-р П. Ковалів доповідав на тему „Письмо і літературна мова східних слов'ян". Окрему Конференцію влаштувала, спільно з Радою Регіональних Комітетів, Комісія Регіональних Дослідів і публікацій. Доповіді виголосили: д-р Р. Миколаєвич — „Актуальні проблеми реґіонального руху", проф. д-р В. Лев — „Реґіональні видання на еміґрації 1970 р.", д-р М. Ценко — „Правильник співпраці Реґіональних Комітетів і НТШ" та ред. І. Дурбак — „Реґіональні з'їзди та наради в 1970 р."

Окремою Науковою Конференцією відзначено 80-ліття з дня народження і 55-ліття наукової, педагогічної, політичної, видавничої та суспільно - громадської праці сеньйора Історично - Філософічної Секції, проф. д-ра Миколи Чубатого. Доповіді про його многогранну і визначну діяльність виголосили проф. д-р М. Стахів, проф. д-р С. Горак, проф. д-р В. Ленцик і проф. д-р Я. Падох. Ювілятові вручено з цієї нагоди найвище відзначення за його заслуги в ділянці науки — Шевченківську медалю.

Не менш активною в минулому році була видавнича діяльність нашого Товариства. В серії „Бібліотека Українознавства" появилася нова праця проф. д-ра М. Стахова п. н. „Третя Совєтська Республіка в Україні", видана коштом УККА, і спільна праця проф. д-ра М. Стахова і проф. д-ра Я. Штендери англійською мовою „Західня Україна на зворотній точці історії Европи 1918-23 рр.", том І. Крім того появилися проф. д-ра П. Ковалева „Вступ до історії східньо-слов'янських мов" і нове видання географічних мап д-ра П. Оришкевича. Серія видань „Українського Архіву" збагатилася р е ґ і ональними збірниками, а саме збірником „Бережанщина" і збірником „Шляхами золотого Поділля" ч. II — виданими коштом дотичних Комітетів. В серії „Пейперс" видано сл. п. проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького „Могутнє коріння москалів у сучасному Ордені Єзуїтів" та Збірник на пошану проф. д-ра К. Кисілевського. В серії „Української Літературної Бібліотеки" появилася збірка оповідань сл. п. д-ра С. Парфанович н. н. „Люди і тварини" за редакцією проф. д-ра В. Лева.

З організаційної ділянки нашого Товариства годиться згадати про такі факти: 1. НТШ підготовляється до гідного відзначення століття своєї діяльности. Покликано до життя Ювілейний комітет на чолі з проф. д-ром О. Андрушковим. У Комітеті працює 6 Комісій. Усталено вже ювілейні видання НТШ, окрему емблему - відзнаку сторіччя та програму ювілею, що відбудеться в тижні Дня Подяки в 1973 р. 2. Математично - П р иродописно-Лікарська Секція НТШ поділилася на дві окремі Секції, а саме Математики і Фізики та Секцію Хемії, Біології і Медицини. В такий спосіб члени цих Секцій матимуть змогу краще координувати свою наукову працю. 3. В грудні м. р. відбулися Восьмі Звітні Загальні Збори НТШ, на яких докладний звіт з діяльности НТШ склали голова НТШ, науковий секретар, скарбник і голова

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАШІ „ПРИЯТЕЛІ"

Тому, що „Свобода" приділяє багато уваги справі поневолених Москвою народів, я, як читач, зверну Вашу увагу на підхід до цієї справи наших приятелів по неволі.

Це не перший випадок, що литовці, латиші і естонці, виступаючи в справі поневолених народів, говорять лише про себе. Для них Східня Европа — це тільки Литва, Латвія і Естонія. Вони в своїх виступах в американській пресі не включають нас, українців, до числа поневолених націй. Тому, що вони мали свої держави до другої світової війни, уважають, що їхні вигляди на здобуття уваги американських державних чинників кращі, ніж наші. Ми, українці, коли виступаємо в таких справах, то включаємо всі поневолені народи: вірмен, татар, грузинів, азербайджанців і т. д. Висилаємо співчуття мадярам, чехам і іншим народам, доля яких подібна до нашої, а часом багато краща, але ми таки їм співчуваємо.

Чого ми себе обдурюємо такими „приятелями", які про нас не хочуть згадувати? Або уважають, що згадка про Україну може пошкодити їхній справі?

Григорій Дробний
Дітройт

ПРО ПОЛЬСЬКИХ І НАШИХ ВЧЕНИХ

У Вашій передовій з 18 березня п. н. „Польські учені і наші рефлексії" прошу додати і моїх декілька.

Пишете, що польські науковці організують „конґрес польських науковців" і, не зважаючи на внутрішні розбіжності, вони в ділянці науки об'єднані. А у нас неможливо було влаштувати спільний науковий з'їзд ані з нагоди 150-річчя народження Шевченка в 1964 р., ані з нагоди Світового Конґресу Вільних Українців у 1967 р. Може з нагоди відзначування 100-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка вдасться відбути спільний з'їзд всіх українських науковців. Дай, Боже! Але як то кажуть, Бога взивай, але рук. прикладай.

В цьому випадку ініціятива повинна вийти від НТШ. І то заздалегідь. Треба мати на увазі, що в нас до того є багато різних перешкод, яких у поляків нема. У нас ще існує „річка Збруч", яку дехто навіть поглиблює. Але це не значить, щоб ми для осягнення однозгідности уживали деяких слів там, де їх зовсім непотрібно. От, для прикладу, пишете: „Польська еміґрація в Америці старша за українську". Я вже не раз читав, що в подібному випадку повинно бути „старіша" або „давніша" від української.

Та чи не є ще важливішою причиною нашого роз'єднання те, що НТШ з Европи переїхало до ЗДА, а ВУАН переїхала з Європи до США. А як науковці НТШ і ВУАН не хочуть погодитися на нововидуману назву ЗСА, тоді чи не було б можливим відбувати спільні з'їзди навперемінну: раз у „ЗДА", а раз у „США", а потім ще в „ЗСА"? Щасти, Боже!

В. Т-к.
Торонто

ПАНЕЛІ, ЯКІ ШКОДЯТЬ УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ

„Україна на порозі 2000-го року" — така була тема панелю ТУІА (див. „Свобода" з 16-го березня 1971 р.).

Я не знаю, чи наші інженери не мають що робити, чи може хотіли дати про себе чути, що вони щось роблять. Якщо такі панелі хтось і влаштовує і робить футорологічні прогнози про конфіґурацію держав у 2000-му році, то повинен замкнутися за десять дверей, двадцять замків і зберігати це все для себе як найбільшу таємницю. Такі панелі тільки вносять зневіру в громаду, а в рацію української справи зокрема. На таких песимізмах не можна ані будувати українського організованого життя, ані виховувати української молоді. Та імпреза була б дуже вдала, якби про неї знала тільки одна десята частина тих, що обмінювалися думками при чайку і перекусці.

Василь Маруцак
Кліфтон, Ню Джерзі

ПИШЕ КОЛ. ПАРАФІЯНКА О. ГРИГОРІЯ ГРУШКИ

Зі смертю мого мужа Василя Пітика я не маю „кредиту" і права отримувати мою „Свободу", котру я перший раз бачила ще в Краю, в селі Пеняки, як покійний о. Григорій Грушка приносив моєму батькові Іванові Кондратюкові. Але я тоді була мала, щойно пізнавала букви, то не могла ще читати, а тут, в Америці, я читаю „Свободу" 42 роки. Якби о. Г. Грушка жив, то дававвби мені „Свободу" читати, казав би: „На, Геню, читай", — так, як колись в Пеняках давав кілька ґрейцарів і казав: „На, йди купи собі цукерків, Геню". І я молюся за спокій душі цього великого Батька „Свободи" і УНСоюзу о. Григорія Грушки...

Евгенія Пітик
Лейквуд, Па.

ПРО "ЛІКАРСЬКИЙ ДОВІДНИК"

Безмежно дякую за надіслану книжку „Лікарський довідник" д-ра М. Данилюка. Книжка стала мені дуже в пригоді, думаю, що стане і всім тим, хто її має або матиме.

Я горда з д-ра М. Данилюка, мого товариша зі студентських часів і з Волинської землі.

Людмила Макарик
Торонто

ПРО УФОТО У ЛЬВОВІ

У „Свободі" з 11 березня була вміщена інформаційного характеру статейка на тему „Турне УФОТО — Ню Йорк - Філядельфія" Л. Коленської, в якій закралась помилкова інформація про первопочини „УФОТО" у Львові.

Ініціятором і засновником першого на наших західних землях Українського Фотографічного Товариства був відомий меценат і любитель фотомистецтва покійний д-р Є. Дмоговський. „УФОТО" було засноване 11 листопада 1929 року у Львові. Товариство мало свої фотолябораторії і влаштовувало свої виставки високого мистецького рівня. У перший його Виділ входили під той час відомі активісти української аматорської фотографії, студенти Львівського університету: Ю. Дорош — студент філології, тепер у Львові, Данило Фіґоль — студент прав, покійний, В. Е. Голіян — студ. ветеринарної медицини та Вол. Савицький — студент прав, тепер у Сіднеї, Австралія.

Д-р В. Е. Голіян
Ст. Клод, Мн.

НОВИЙ БУДИНОК ОПЕРИ

У Харкові розпочалось будівництво нового будинку Опери та Балету. Преса не подає точного місця будови. Московські „Ізвєстія" з 23-го березня сповістили, що „в зону розчищення великої площі потрапили багатолітні дуби, липи, берези, клени". Їх не знищують, а витягають з корінням і перевозять в інші місця, „найбільше на вулиці нових мікрорайонів Харкова".

Д-р І. Ви-ч

СПОМИН ПРО ЗДОБУВАННЯ МІСТА

(3)

Сам директор Коренець своїм прикладом і майже всі його співробітники вели в українській пресі пропаганду за перенастанову громадянства і молоді в напрямі зацікавлення розбудовою української економіки; вказувалося між іншим на „щастя в нещасті", що для нас замкнений чи дуже обмежений доступ до державних посад і давніх стандартних фахів, бо посади в державній адміністрації застережені головно для поляків, які завжди мали нехіть до економічних покликань.

У Т-ві „Рідна Школа", головою якої був протягом одної каденції дир. Коренець, утворено окремий реферат фахового шкільництва, що зайнявся пропагандою і організацією фахового, економічного шкільництва в краю. Численні статті й поради в цій справі з'являлися постійно, передусім з-під пера дир. Коренця. В школах під його проводом проводилася не лише навчально-виховна праця, а й підготовлялися студії нових програм такого типу шкільництва, економічних можливостей нашого краю, особливо методів здобування позицій у місті, виходу українських підприємців з передмість, з „Руської" вулиці й вузьких вуличок, прилеглих до чотирикутника Львівського ринку на важніші, виставніші місця, поширення на нові торговельні і виробничі галузі.

Такі студії ситуацій й можливостей розвивалися наче в постійну, систематичну дослідну соціяльно-економічну лябораторію при школі, часто й з допомогою студентів збиралася статистика, складалися родинні бюджети, описи місцевих та закордонних підприємств і т. п. При доборі й вихові молоді була поважна трудність, яку треба було перемагати — переставляти її та її батьків і громадянства однобічну сільську ментальність, засвоєну не лише з дому, з природного оточення, а й з власної української літератури, додавати відваги не боятися міста.

Треба було доводити, що коли навіть вдасться здобути місто зброєю, то важко буде його втримати, не маючи в ньому коріння, запущеного працею, економічними надбаннями, соціо-економічною культурою, без чого не можна стати повноцінним господарем у місті, яке не лише диктує товарові ціни, економічну політику, але й взагалі в новій історії більше як будь-коли є вирішальним фактором. А в місто треба вростати ґенераціями при трудо-родинних варстатах праці — підприємствах.

Директор Д. Коренець постійно писав про це, переводив гутірки в клясах, відвідував, обсервував чужі підприємства, радів і обов'язково один з перших відвідував нове українське підприємство, особливо, коли відкривав його абсольвент нашої школи.

П е р е р в а л а це „мале", спрямоване на високу мету діло друга світова війна, хоч для самооборони та самозбереження воно не одному додопомогло у важкі воєнні й у повоєнні роки так на рідних землях, як і в часі нашої мандрівки та нових поселень.

Сам дир. Коренець з родиною вийшов також з дому у світ. Пригадую розмову з Покійним за кілька днів перед його трагічною смертю на вулиці Мюнхену 6-го березня 1946 року. Не зважаючи на розвал виношених задумів і довголітньої праці, не покидав його притаманний йому оптимізм, віра в „палець Божий" і наше „щастя в нещасті", бо, казав, і такі обставини, що в них ми опинилися, допоможуть великій частині наших людей пізнати „далекі дороги", перейняти досвід світу і дати чимало нагод праці для „модерної України".

Вшановуючи оцим коротким спомином пам'ять дир. Дениса Коренця, хочеться звичаєм Покійного перейти натяком від історії до нашої сучасности. Вже будуємо на межі одної з одної з найбільших метрополій світу свій власний, перший український хмаросяг. Але як важко ще нам визволитися від традиційної ментальности нашого давнього села чи малого містечка. Вправді на славу й добро наше й нашого насліддя ми зберегли деякі найцінніші вартості, перенесені з нашого села, але разом з ними й деякі прикрі його недоліки.

В своїх початках на нових поселеннях, в чужих великих містах ми займали не найкращі вулиці й не найліпші позиції навіть у ділянці фізичної праці. Це мало свій вплив, і лише дуже помалу з нього отрясаємося. Тому не лише з туги за давнім, за нашою молодістю, а й від того, що разить наші незвичні очі й томить нас, лякає на наших вулицях у чужих великих містах, у нас нехіть до міста, ми й не надто цікавимось його енерґією та великими вартостями поза дрібними вигодами.

В країнах міських культур теж не всі наші діти мають нагоду й охоту переймати найвартісніше з тих культур. Часто без глибшої думки нарікаємо на своє „ґетто", не проаналізовуючи й не порівнюючи його ваги, не обсервуючи прикладів територіяльних скупчень у великих містах інших етнічних груп, їх методів скріплювати свої спільноти й раціонально їх організувати.

Розсіваючись, тікаючи від „ґетта", розгублюємося й не розрізняємо неґативів духового „ґетта" й солідарного, зорганізованого скупчення. А для його економічної й соціо-культурної раціоналізації вже чимало у нас промовистих цифр, хоча б у наших ще дуже слабих кредитових установах (бо наші гроші, наша праця ще в значній мірі не працюють на нас!), не робимо висновків із цифр, які вже достачають нам наші деякі громадські організації, парафії й початки професійних об'єднань. Треба тільки центру, де такі показники збирали б і розумно їх використовували в нашому загальному інтересі, якщо хочемо зберегти себе й насліддя наше, якщо хочемо бути ціненими співгосподарями міст, що в них доводиться нам жити та працювати поза межами Батьківщини.

(Кінець).

Українці Мериленду віддали поклін Т. Шевченкові

Балтиммор, Мд. (В.С.) — В неділю, 21 - го березня ц. р. українська громада Балтимору й околиці віддала поклін Кобзареви України Святочною Академією. Шевченківське свято відбулось заходами Відділу УККА при співучасти місцевих організацій в год. 6 - ій вечора в Домі Української Молоді.

Академію, розпочато „Заповітом" у виконанні численного хору ООЧСУ під управою проф. Миколи Кормелюка. Після пісні „Сонце заходить" Д. Роздольського із баритоновим сольом С. Поліщука та вступним словом, голови місцевого Відділу УККА п. Володимира Чорнодольського, святочну доповідь виголосив професор Дрексел університету, д - р Петро Стерчо. У своїй доповіді він говорив про актуальність ідей Т. Шевченка, про те, що його слово стало законом.

В мистецькій частині програми виступив Ансамбль Бандуристів з Вашингтону, під орудою д - ра Ігоря Масника із солістами М. Ставничим та Нестором Пилипцем. Гайворонського „Переборна", Лисенка „Ой, літа орел", народня „Думи мої", Юцевича „Зоре моя вечірня" та Стеценка „Гей, злітають орли" полонили слухачів і балтиморська громада рясними оплесками вияви́ла своє признання Ансамблеві.

Місцева Українська Студентська Громада, очолена Мартою Татчин і Олегом Хомою, збагатила програму свята ефективно продуманою і добре підготованою інсценізацією Шевченкового „За байраком байрак". В інсценізації взяли участь: Марійка Радь, Христя Головей, Маруся Зазуляк, Маруся Теребух, Оксана Ласійчук, Марта Татчин, Богданна Войтович, Оля Качанюк, Петро Олійник, Роман Хома, Володимир Стадницький, Олег Хома і Зенко Вацлавів.

В танцювальний групі СУМА виступали: Маруся Гуцуляк, Ганя Гуменюк, Катруся Чорна і Тарас Войтович під керівництвом Володимира Стадницького, студента Університету Дж. Гопкінса. Оба виступи молоді характерні небуденним ентузіязмом виконавців. Вони показали бажання молодих - включитися в громадську працю. Слід відмітити продеклямований вірш Романа Завадовича „Хлопчик з Моринець" сумівкою Марусею Гадзаман.

Академію закінчено „Прометеєм" К. Стеценка у виконанні хору ООЧСУ та відспіванням усіми присутніми українського гимну. Голова Відділу УККА В. Чорнодольський подякував перед закінченням програми усім її виконавцям, а студенти піднесли китицю квітів проф. Марії Хомі у вияв вдячности в підготові інсценізації.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЦЕСУС — МЮНХЕН 1971

Одним із рішень останнього Конгресу Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС) у Монтреалі було прийняття постанови про спільні відзначення 50-ліття Українського Вільного Університету. Конкретно намічено, що ЦЕСУС відбуде з тієї нагоди свої студійні дні в Мюнхені (Німеччина), а УВУ відповідно до того достосує свої Високошкільні Літні Курси Українознавства (ВЛКУ) в 1971 році.

Намічено:

— Шеститижневу поїздку до Европи, організовану Абітурієнтами УВУ та ЦЕСУС, в часі приблизно від дня 11-го липня до 20 серпня 1971 р.

— Основну можливу тему ВЛКУ та судійного тижня ЦЕСУС: „Україна — 1971 р."

— Для тих, що не можуть брати участи в цілій поїздці, а хотіли б прибути на студійний тиждень ЦЕСУС, організується тритижнева поїздка з початком серпня 1971 р.

— Точніші інформації будуть подані в наступних числах.

— Про ближчі інформації прошу звертатися на адресу ЦЕСУС.

Адреса ЦЕСУС: CeSUS, 83 Christie St., Toronto, Ont., Canada.

Управа — ЦЕСУС

БЕЛА РУДЕНКО В ЯПОНІЇ

Солістка Київського Театру опери і балету, видатна співачка колоратурне сопрано Бела Руденко втретє виступає в Японії, де преса називає її „одним із найкращих у світі лірико-колоратурних сопрано". Співачка дала концерти в шести містах, виступатиме ще в кількох та через радіо й телевізію, „відбуває нові зустрічі з діячами японської культури", як сказано в київській газеті „Культура і життя" з 28-го березня. Солістка сказала представникові ТАСС у м. Нокогамі, що перед моїм третім приїздом сюди японці самі вибрали репертуар", до якого входять твори Моцарта, Скарлатті, Прокофьєва, Рахманінова, Косенка, Глієра, Римського-Корсакова. Бела Руденко сказала: „Такий вибір показує, що японці проявляють великий інтерес до російської, зокрема совєтської музики". Після кожного концерту відбуваєть ся „доброзичливі зустрічі", співачка підписує безліч програм, платівок, реклямок.

ЗВЕРНЕННЯ

МАНІФЕСТУЮЧОЇ ГРОМАДИ ДО ВЛАДИК УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ЗСА — КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, КИР ЙОСИФА ШМОНДЮКА І КИР ЯРОСЛАВА ГАБРА.

Високопреосвященніші Владики!

Дозвольте звернутися до Вас від імени вельмої громади вірних, що у Квітну Неділю 4-го квітня ц. р. прибули з багатьох стейтів цієї країни, щоб своєю участю у маніфестації перед Катедрою Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії засвідчити:

— свою льояльність Голові Вселенської Католицької Церкви Папі Римському Павлові VI;

— свою відданість Голові Української Католицької Церкви Їх Блаженству Верховному Архиєпископові, і Кардиналові Кир Йосифові Сліпому;

— готовість стати в обороні прав нашої Церкви, де вони загрожені;

— нашу вимогу перед усіми відповідальними чинниками, щоб був створений Український Католицький Патріярхат;

— вимогу громади вірних, щоб постанови Архиєпископського Синоду від 1969 року, що їх Ви, Владики, підписали, були чимскоріше введені в життя і здійснювалися у всіх Епархіях нашої Церкви.

Високодостойні Владики!

Дозвольте сказати Вам устами 4 000 учасників маніфестації, що вірні УКЦеркви в цій країні не можуть дальше бездільно і терпеливо дивитись, як:

— топчуться права нашої Церкви і народу;

— занепадає духово-релігійне життя у наших громадах;

— пропадає наша молодь;

— деморалізуються і денаціоналізуються релігійне і суспільно-громадське життя нашої цілої іміграції в цій країні.

Дорогі Владики!

Миряни в загальному і миряни організованій рух зосібна не бажали і не бажають внутрішньої боротьби. Вони хочуть єдности, миру і порядку. Вони бажають, щоб їхній духовний Провід став на чолі великої громади вірних у затяжному змаганні за здійснення помісности, єдности і правопорядку в УКЦеркві; щоб став у проводі змагань за збереження традицій і прав нашої Церкви і народу.

Таку свою поставою духовний Провід добуде повне довір'я і пошану всієї громади вірних УКЦеркви.

Від імени учасників маніфестації і широкого загалу вірних УКЦеркви у цій країні, від імени багатьох тисяч важко працюючих робітників і службовців, від імени численної української інтелігенції, студентської молоді і дорослого покоління звертаємося до Вас, Високопреосвященні Владики, із нашими гарячими проханнями і позиціями:

1. Засвідчіть ділами, що непохитно прямуєте до великих цілей, що вперто змагаєтеся за дорогі нам всім ідеали — помісність і патріярхат УКЦеркви, за її єдність і права в сучасному і майбутньому; що дійсно змагаєтесь за те, щоб у найскорішому часі став першим українським патріярхом Верховний Архиєпископ і Кардинал Кир Йосиф Сліпий.

2. Впровадьте у життя Постанови Архиєпископського Синоду від 1969 року у своїх єпархіях. Виступіть відважно на захист прав УКЦеркви, а тим самим і своїх прав, без огляду на становище в справі Синоду Священної Конгрегації для Східних Церков.

3. Відбудьте чимскоріше черговий Синод нашої Церкви, завершіть і закріпіть на цьому Синоді її помісність, патріярхальний устрій і єдність.

Доложіть усіх старань для того, щоб номінація Високодостойного о. монс. Івана Стаха була узгіднена і потверджена Верховним Архиєпископом і його Синодом. Подбайте про те, щоб його єпископське свячення відбулося в атмосфері і в дусі єдности і загальної радости, а не в дусі розбрату і невдоволення серед духовенства і серед вірних.

5. Запрестаньте дії, що можуть вийти на шкоду нашій Церкві і народові, а тим самим в дальшому і на шкоду Вселенській Католицькій Церкві.

Не винуйте мирян і мирянського руху за всі недомагання в нашій Церкві в минулому. Миряни в цьому невинні. Миряни бажають миру, згоди і порядку.

Коли хто з Вас, Високопреосвященні Владики, не може рішитись на того роду позитивні дії для нашої Церкви і народу, коли не вважає можливим і потрібним піти назустріч цієї критичної історичної хвилі і зробити усе, що в його силі, для того, щоб заспокоїти уми і совість багатьох тисяч вірних і в той спосіб зберегти скарби нашого релігійного життя для майбутніх поколінь, — хай зрезигнує із свого високого становища.

З цим проханням звертаємось особливо до Високопреосвященнішого Митрополита і Архиєпископа Філядельфійського Кир Амврозія Сенишина. Вважаємо, що таким своїм рішучим і жертвенним кроком він зробив би неоцінений прислугу Вселенській Церкві, Українській Католицькій Церкві і своєму народові.

Організаційний Комітет Маніфестації 4-го квітня 1971 року у Філядельфії, Па. — від імени учасників маніфестації і товариств та організацій, що взяли в ній участь:

Товариство ім. св. Андрея,
Товариство за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви в ЗСА,
Товариство оборони традицій, прав і мови Української Католицької Церкви,
Студентський Комітет АдГок за помісність УКЦеркви,
Товариство прихильників Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи в Римі.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЯ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Ню Йорк. — Конференція Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА Пласт СУМА, ОДУМ, СУАСТ, СУСТА, „Зарево", ТУСМ, закликають всю українську молодь, студентство і старше громадянство взяти масову участь у спільній Демонстрації в обороні Валентина Мороза та всіх українських політичних в'язнів. Демонстрація відбудеться в суботу 1-го травня ц. р. в Ню Йорку перед будинком ОН і Совєтською Місією. Збірка о годині 1-ій по полудні при Першій Авеню і 47-ій вулиці. О годині 3-ій учасники демонстрації вирушать походом перед будинок Совєтської Місії при 67-ій Вулиці і Лексингтон Авеню. Проситься прибути з транспарентами. Підготовчий Комітет закликає всі дальше віддалені Осередки відбути демонстрації в цей сам день в обороні історика Валентина Мороза та всіх українських політв'язнів у СССР.

СТУДЕНТИ ДЕМОНСТРУВАЛИ В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон, Алберта. — Антибольшевицька Ліга Молоді при Албертському Університеті організувала протестаційний марш у суботу 3-го квітня під гаслом „Воля людині, воля народам", під будинком провінційної леґіслятури. Біля пам'ятника Невідомому Воякові студенти поклали вінок. Під час протестаційного віча українські студенти на майдані ім. Черчіля спалили совєтські прапори. Ще 20-го березня члени Антибольшевицької Ліги Молоді протестували проти комуністичного з'їзду в так зв. Українському Центрі в Едмонтоні, роздаючи листівки і носячи транспаренти, написані українською і англійською мовами.

Подяка

Всім моїм Кревним, Приятелям і Знайомим дякую сердечно за особисті, листовні чи телефонічні вияви теплоти і прихильности до моєї особи в часі мого перебування в шпиталі в наслідку бандитського нападу на мене в дні 23 березня ц.р.

Сердечно дякую Родині, яка особливо заопікувалася мною.

Дякую ВП Д-рові Богданові Олесницькому за опіку в шпиталі й тепер.

Замість окремих подяк складаю 20.00 дол. на Суспільну Службу Комбатантів.

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

5 квітня 1971.

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої Вуйни
сл. п. СТЕФАНІЇ ЗАПЛІТНОЇ
складаємо 20.00 долярів на „Церкву в Потребі".
Ольга і Володимир СУСЛИ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. інж. Володимира Стрілецького
складають 25.00 долярів на „Церкву в Потребі"
Д-р Роман і Галя СОСЕНКИ

Ділимося сумною вісткою, що дня 22-го березня 1971 р. у Відні, Австрія, на 73-му році життя відійшов у Вічність наш Дорогий БРАТ і ВУЙКО

о. ІВАН СОЛТИКЕВИЧ

бувший старшина УГА

У глибокому смутку:
ОЛЬГА і АДАМ БАБИЧІ
МАРТА, СВЯТОСЛАВ і ЗОЯ ТРОФИМЕНКИ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. АНТОНІНИ АРТЕМОВИЧ
складаю 20.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА
Рочестер, Н. Й. Марія і проф. Омелян ОМЕЦІНСЬКІ

ПОДЯКА

В днях нашого смутку і горя, після втрати нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, БРАТА і ШВАГРА

бл. п. Проф. ІВАНА МИХАЛЬЦЕВИЧА

складаємо цією дорогою нашу щиру, сердечну подяку Всім, що у такій важкій хвилині нашого життя, прийшли з допомогою, добрим сердечним словом поради і потіхи та співчуття.

Зокрема наша найсердечніша подяка Всечесніщим ВПреподобним Отцям Парохії св. Володимира і Ольги за їхні слова розради, за відправи Панахид, Богослужб та похоронних обрядів.

Щиро дякуємо за сердечні слова і теплу згадку про Покійного, зокрема пан. Степанові Голяшеві від Організацій Визвольного Фронту, мґрові Володимирові Нечасві від Ліги АУП — УККА, гол. радному УНС — Тарасові Шпікулі від Дирекції Дому УНС і 221 Відділу УНС св. Стефана, якого Покійний був довголітнім членом і скарбником, інж. Володимирові Левицькому від друзів-націоналістів і за передання орг. прапору, що ним була покрита домовина і якому Покійний був вірний до своєї невмолимої смерти. Дальше, щира подяка за згадку про Нього членам ріжних установ п-і Уляни Целевич та проф. Адамa Антоновича про працю Його в Учительській Громаді в Чікаґо, радіопередачам за коротку чи довшу згадку про Нього, а зокрема передачі Визвольного Фронту, на якій в 40-ий день смерти виголосив зворушливе слово про Покійного, д-р Роман Кобилецький.

Дякуємо з глибини душі Всім, Членам Родини, Приятелям, Друзям, Знайомим, Членам Проводів різних Організацій Чікаґо й околиці в Панахидах, похоронах Покійного, поминальній тризні та під час вечора присвяченого Його пам'яті після церковної відправи в 40-ий день смерти Покійного, де також переведено збірку на „Церкву в Потребі", що принесла 150.00 дол.

Щиросердечно дякуємо Товариствам, Установам та приватним особам, які зложили вінки при домовині, як також Тим, що несли домовину, зокрема пп. Т. Шпікулі, М. Цісовському, В. Гавдьові, М. Кордикові, К. Крайнікові і А. Івановові та всім іншим, що помагали в цьому.

Дякуємо похоронному заведенню Музики і Сина, за зразкове переведення похорону.

Дякуємо Осередкові СУМА ім. Павлушкова за відступлення залі під час поминального вечора в дні 15-го березня ц. р. в 40-ий день смерти Покійного.

Дружина АННА МИХАЛЬЦЕВИЧ
зі Синами і Невістками

Дня 3-го квітня 1971 року відійшла від нас у Вічність ненадійно, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і ДОНЬКА

бл. п. КАТРУСЯ Е.

СТРИЙСЬКА

дружина б. адвоката в Рогатині.

ПАНАХИДИ — в понеділок і вівторок, 5-го і 6-го квітня 1971 р. о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Duchynsky Funeral Home, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОН в середу, 7-го квітня 1971 р. о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення. ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в церкві св. Михаїла, Йонкерс, Н. Й., о год. 10:30 ранку.

ТЛІННІ ОСТАНКИ ПОКІЙНОЇ будуть зложені на цвинтарі Mt. Hope.
Про цю болючу і ненадійну смерть повідомляють:

ОМЕЛЯН МИРОСЛАВ — муж
АДРІЯН — син з дружиною ІРЕНОЮ
ТАНЯ, АДРІЯННА, ОЛІК і ЮРЧИК — внуки
д-р ВІКТОР ПАЦЛАВСЬКИЙ — батько
д-р АНДРІЙ ПАЦЛАВСЬКИЙ — брат
МАРІЯ ПІЛЬОСАРЕК — сестра
НАТАЛІЯ СТРИЙСЬКА — теща
Ближчі і дальші Рідні і свояки в Америці й Европі

В глибокому смутку повідомляємо, що 18-го березня 1971 року у Львові померла наша Найдорожча МАТИ і БАБУНЯ

ПАРАСКЕВІЯ з ЗАСІДКЕВИЧІВ ПАВЛИЩИН

на 85-му році життя

ПОХОРОН Покійної відбувся на Личаківському цвинтарі у Львові, в суботу, 20-го березня 1971 року.

СТЕФАНІЯ, ІВАН, БОРИС і ХРИСТЯ ПУРІ — Ню Йорк
ЄВГЕНІЯ, ЗЕНОН і ОЛЕСЬ ЯСЕНИЦЬКІ в Україні
ОЛЬГА, ВОЛОДИМИР, АНДРІЙ, ТАМАРА, КСЕНЯ, ЮРКО і ПЕТРУСЬ КОВЗІРІ — Гантер
СОФІЯ, ОРЕСТ і ВІРА ПИТЛЯРІ — Ню Йорк
ІВАННА, ОЛЕКСАНДЕР, ОЛЕСЬ, СОНЯ, ХРИСТЯ й ЛЕОНІД ЧЕРНИЧКИ — Bindner

Замість квітів на могилу Покійної складаємо 200.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

На честь Великої Поетеси

Окружна Рада Союзу Українок Америки, відзначуючи сторіччя з дня народин Лесі Українки, організувала ряд імпрез у Нюйоркському стейті, охопивши такі міста: Рочестер, Ютика, Бінгемтон, Коговз, Боффало, Сиракюзи, Амстердам, Вотервліт.

28-го лютого ц. р. відбувся концерт в м. Рочестері. Виконавці - виключно жінки й дівчата, якщо не враховувати музичного керівника й диригента жіночого хору Боффало, Юрія Лаврівського.

В програмі концерту виконано мелодеклямацію „Сім Струн", з участю молодих дівчат, дочок членок СУА м. Рочестер: Тані Шміґель, Люби Юрків, Наді Бабюк, Ірини Адамгук, Катрусі Артимович, Лесі Климочко, Ліди Мотики при фортепіяновім супроводі Яри Семанюк. Цей настроєвий твір великої поетеси переніс глядачів у сферу, відмінну від нашої буденщини.

Жіночий хор м. Боффало виконав твір „То була тиха ніч"

Промову виголосила голова 47 - го Відділу СУА в м. Рочестері, Марія Крамарчук, схарактеризувавши життьовий і творчий шлях нашої поетеси, - прапороносця Українського Відродження. Гостинний виступ співачки Галини Андреадіс, що виконала спочатку „Дивлюсь я на ясні зорі" Лесі Українки, а потім „Ти все любиш його" — О. Олеся, викликав заслужені оплески всієї залі.

Після перерви, було виконано інсценізацію „Іфігенія в Таврщині", де брали участь дочки членок СУА в Боффало: Марта Перейма, Марта Гавриляк, Зірка Чмола, Ліза Шрамель, Рома Стецьків Оленка Чмола. Міт про Іфігенію в обробці Лесі Українки, набув повнокровного драматичного втілення і сприймився, як реальна дійсність. Серед виконавців не було зазначено імени артистки Ірини Лаврівської, хоч вона грала головну ролю і очевидно під її керівництвом відбувалася ціла постава.

Галина Андреадіс, виконала пісні до слів Лесі Українки, музичної композиції Я. Степового: „Лився спів" та „Геть, думи!" Співачку викликали на „біс". Жіночий хор м. Боффало проспівав „Село" — Т. Шевченка, „Ой вітре мій милий" — І. Писанки, „Пісню про рідну землю" — А. Малишка та „Вечірню пісню" Л. Ященка.

Присутні з признанням вітали всіх виконавців, а зокрема диригента Ю. Лаврівського та артистку Ірину Лаврівську.

Окружній Раді СУА з 6, 46 і 47 Відділами належиться подяка за організацію в Рочестері культурної та цікавої імпрези.
жедеяБуо

А. Галан

Загальні збори Української Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі

Йонкерс (С. Ж.) Дня 14 - го лютого 1971 р., відбулося в залі Українського Народного Дому, при 301 Палісейд Евеню, 77 - мі з черги звичайні річні збори Української Федеральної Кредитової Кооперативи, спонзорованої осередком Спілки Української Молоді Америки, в Йонкерсі. Збори відкрив, та проводив ними голова Дирекції кредитівки, Володимир Козіцький. Наради почато відмовленням молитви „Отче наш", яку провів сотрудник місцевої Української Католицької Церкви св. Михаїла о. Ричард Брида. Після відчитання протоколу з попередніх річних зборів секретарем Осипом Щуром, слідували звіти. За Дирекцію звітували: В. Козіцький голова та мґр Святослав Коцибала, касир; за Кредитову Комісію - її голова, Дмитро Івасютин; за Контрольну Комісію М. Климко, а за Інформаційну Комісію Лев Футала.

Із звітів приявні довідалися, що наша кредитівка росте й розвивається: прибувають нові члени, збільшуються уділи - ощадності, збільшуються позики. З кінцем 1970 р. кредитівка мала 602 члени, що означає постійний ріст, пересічно по 100 членів річно. Постійне збільшування членів є корисним явищем, бо інституція розвивається, коли має приплив нових членів.

Касир мґр С. Коцибала звітував, що кредитівка у звітовому часі має фондів 803.417.01 дол., з того: 748.828.87 дол. уділів - ощадностей, 32.085.44 дол. резерва, 17.529.68 дол. нерозділені зиски (за пів року), 3.800 дол. спеціяльні резерви та інші фонди.

Загальних приходів за 1970 рік мала кредитівка 58.488.65 дол. з того: відсотки від уділених позичок 52.912.79 дол. відсотки від інвестицій 5.503.10 дол., та відсотки від готівки 72.16 дол.

В 1970 р. виплачено членам 5 % дивіденди на суму 31.682.55 дол. Позик уділено на загальну суму 616.478.30 дол. Кредитівка СУМА в Йонкерсі дає безплатне забезпечення на життя своїм членам на суму 2.000 дол.

Кредитівка допомогла в значній мірі своїми позиками при будові місцевого Українського Народного Дому, де вона має своє приміщення. Дирекція кредитівки теж дає по своїй спроможності фінансову підмогу на різні цілі.

Хоч кредитівка своєю 6 - річною діяльністю і постійним ростом вже зискала довір'я до себе цілої української громади міста Йонкерсу й околиці, членами якої в останніх роках стають вже не тільки новоприбулі, але й тут народжені українці, проте, як звітував касир, є ще багато таких членів, які мають на ощадностях в кредитівці тільки невеличку суму, а більші суми своїх ощадностей держать в чужих банках. Ті українські гроші, замість скріплювати свою рідну кредитівку - збагачують чужі банки. Коли б, говорив касир, тільки наші члени вибрали всі свої ощадности з чужих банків і вклали їх в нашу кредитівку - то її уділи зразу зросли б до одного мільйона. А коли б всі українці міста Йонкерсу й околиці стали членами нашої кредитівки і принесли до неї всі свої ощадності - то вона стала б кількамільйоновою установою.

Новообраній Інформаційній Комісії треба попрацювати, щоб усіх українців міста Йонкерсу й околиць притягнути в члени кредитівки. Зокрема треба поширити відомості про нашу кредитівку серед тут роджених українців, серед яких є тільки тому невеличке число членів, бо вони не знають про її існування та не знають про ті користі, які кредитівка дає своїм членам.

Після звітів та дискусії над звітами, переобрано двох членів дирекції кредитівки, яким кінчалася каденція: голову дирекції В. Козіцького і касира мґр С. Коцибалу та члена Кредитової Комісії, п. Д. Івасютина.

Збори закінчено відспіванням українського національного гимну.

Керівні органи Української Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі на 1971 р. Дирекція: Роман Глушко — голова, Лев Футала — 1-ий заступник голови, Володимир Івасютин 2-ий заступник голови, Осип Щур — секретар, мґр. Святослав Коцибала — касир, Ярослав Кіцюк — помічник касира, Володимир Козіцький — член.

Кредитова Комісія: Дмитро Івасютин, мґр. С. Коцибала, Михайло Зварич.

Контрольна Комісія: Мирослав Климко, о. Ричард Брида, мґр Володимир Черевко, Зенон Ціховляз, Юрій Ковальчик.

Інформаційна Комісія: Катерина Петрик, Лев Футала, Василь Чолій, Михайло Антошик, Іван Пециляк, Степан Палилик, Павло Микитин, Степан Шульган, Микола Сидор, Петро Русинко.

Сл. пам. Олекса Митченко відійшов у вічність

Сталося це 28 - го лютого ц. р. так несподівано й передчасно, що не лише родина й друзі були потрясені, але всі, хто знав цього сумлінного, зразкового сина, чоловіка, батька й товариша, який прожив лише 31 років.

Покійний був єдиним сином зразкових під національно - релігійному аспектом батьків, Уляни й Івана Митченків.

Покійний Олекса народився 1 - го жовтня 1938 р. в с. Панасівка на Полтавщині, батьки його переслідувані большевицькою системою у 1943 р., еміґрували до Німеччини, перейшовши великі лихоліття. З 1945 -го до 1951 рр. перебували в таборі Гайденав - Німеччина. Родина Митченків відзначалась особливою посвятою до української церкви та відданістю до української справи, що мало великий вплив на сина Олексу. Він проявляв свою активність в служінні Богові в церкві, в дитячих організаціях при народній школі та в гімназії, в якій учився два роки. Найкращі спомини були в Олекси, коли він прислужував три роки у Митрополита Полікарпа, який перебував у таборі. Покійний не раз згадував Митрополита, на якого він дивився не тільки як на старшого священнослужителя, а й на особу понад усіх і все. Він казав: „Коли перед початком Служб Божих ми зустрічали Владику, і він ніби ненароком гляне на мене, то мені здавалося, що я є на небі, а, що робилося у душі моїй, коли він було притисне мене до себе, то того ніхто не може уявити!

Родина Митченків еміґрувала до Америки в 1951 році, й оселилась в Нюарку, а потім у Мейплвуді. Покійний Олекса був членом юнацтва СУМА, закінчив середню школу і конструкторський відділ коледжу в Нюарку. У 1963 - 65 рр. відбував повинність в американській армії в Кореї, у чині сержанта. Одружується із своєю землячкою Вірою Охріменко. Це було зразкове подружжя. Їх Бог обдарував гарними двома дітьми Катрусею й Івасиком, яким покійний був зразковим батьком і вірним чоловіком дружини.

4 - го березня численна громада парафії Св. Тройці в Ірвінґтоні та приїжджі і друзі ще по науці, попрощали в останню дорогу сл. п. Олексу до Бавнд Бруку, де й поховано його на православному цвинтарі, настоятелем о Селепиною у cослуженні хору під кер. С. Вожаківського. Прощальне слово сказав земляк К. Степовий.

Під час поминального обіду подав спомини про пок. Олексу його професор математики С. Вожаківський. Численна громада і всі друзі покійного виявили глибоке співчуття осиротілій родині.

М. Вожаківська

ДІЯЛЬНІСТЬ НТШ У 1970 РОЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ювілейного Комітету. Схвалено відповідні резолюції.

На закінчення треба ще згадати про фінансову сторінку нашої діяльности. Завдяки прихильному ставленню наших установ і громадянства, що розуміє вагу і важливість праці НТШ, створено при НТШ фундації на видання наукових та літературних творів, а саме фундації проф. Стахова, інж. І. Романюка, сл. п. д-р С. Парфанович, д-ра Р. Смика, І. Манацького, Д. Микитюка і ін. Крім того численні меценати та прихильники української вільної науки щорічними дотаціями підтримують морально й матеріяльно нашу працю. Неможливо в короткій статті вичислити всіх тих численних добродіїв і українських установ. Точні списки і пожертви подається в українській пресі. Всім ВШ. Жертводавцям складаємо нашу щиросердечну подяку.

Дальший розвиток Товариства та пожвавлення його діяльности залежатимуть не лише від активної праці наших членів, але також від допомоги наших установ і свідомого громадянства, що щедро підтримує наше найстарше наукове Товариство, яке об'єднує наші національні творчі сили і творить наш науковий потенціял.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КЛЮБ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ

Вінніпеґ. — Клюб Українських Професіоналістів і Промисловців у Вінніпеґу нараховує тепер 235 членів і має тенденцію зростати. Клюб видає англомовний „Нюз Бюлетін", відбуває регулярні сходини, бере участь в українському організованому житті, опікується Домом св. Родини для старших українців. Влаштувавши бенкет, цей Клюб передав на потреби старших 2 000 долярів. Минулого року Клюб очолював Григорій Берко, цього року ним керує д-р Йосиф Слоґан.

ДІТРОЙТ В ПОШАНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Дітройт. — Дня 28-го лютого відбувся в авдиторії при катедрі св. Покрови концерт української молоді метрополітального Дітройту, з головною промовою про Лесю Українку студентки Олександри Ласки. Між різними точками програми, учні Школи Українознавства, Схід, поставили п'єсу-леґенду Л. Українки „Чудо Орфея". У суботу 27 березня в залі Українсько-американського осередку відбулася вистава „Оргії" Л. Українки, у виконанні Театрального гуртка при хорі „Трембіта", під керівництвом К. Бранки-Кривуцької.

УКРАЇНЕЦЬ ДИРИГЕНТОМ „КАМЕРАТЕ"

Буенос Айрес. — Через телевізійний канал ч. 7 щовечора о 9-й г. передавали шість разів у столиці Арґентини концертові виступи оркестри із школи „Камерате". Складена вона з молодих найздібніших студентів, дириґує скрипаль і професор скрипки Альберто Лисий. Оркестра виконує твори клясичного репертуару, А. Лисий грає сольо. Його батько, Данило Лисий, є музичним дорадником Українського Національного Хору в Буенос Айресі. Оркестра й школа „Камерате" міститься в м. Барільоче. Тижневик „Наш Клич" ч. 3/1971 дав високу оцінку українському скрипалеві та цілій оркестрі.

БАНК В НЮАРКУ СПОНЗОРУЄ УКРАЇНСЬКУ ВИСТАВКУ

Нюарк. — Брод Національний Банк інформує, що його Раймонський Комерційний Осередок при П Комерс вул., в Нюарку спонзорує виставку українського народного мистецтва. Сюди включено барвисто розмальовані писанки, керамічні вироби, ручні дереворізьби, вишивки та експонат великодньої паски. Колекція експонатів буде приміщена у вестибюлі, на виставовому вікні Комерційного Раймондського Будинку. Це перша із серій етнічного народного мистецтва, запляннована в цьому році Брод Національним Банком. Запрошення будуть розіслані різним національним групам, із закликом до участи. Виставка запляннована під кінець квітня, експонати випозичила Окружна Рада Відділів Союзу Українок Америки в Нюарку.

ГРЕНОБЛЬ ПАМ'ЯТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Париж. — Українці в м. Гренoблі у Франції чи не першими в Европі відзначили святковими сходинами 100-ліття з дня народження Лесі Українки. Ще 12-го лютого місцева французька преса писала про велику українську поетку та про присвячений її пам'яті вечір, що відбувся там заходами Товариства „Відродження". Доповідав про Лесю Українку З. Різників, були деклямації її творів, а свято закінчилося співом Національного Гимну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 10-го КВІТНЯ 1971 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Проситься чл. вирівняти членські вкладки. — Управа.

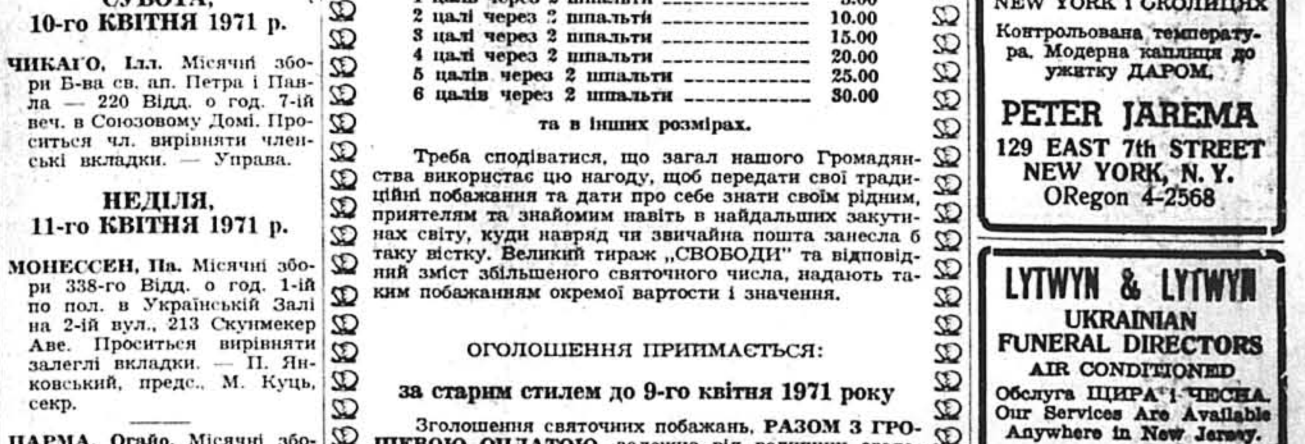
НЕДІЛЯ, 11-го КВІТНЯ 1971 р.

МОНЕССЕН, Па. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Українській Залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд., від год. 11 до 1 по пол. в церковній залі св. Йосафата, 5720 Стейт Рд. Проситься чл. вирівняти довги. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6538. Вождь батазів Вава відзискав сили

Коли вождь батузів Вава прибув до оселі лікуючих мужів, кволий, обтягнений скірою кістяк, то завдяки хистові лікуючих мужів почали відтягати отруту з його виснаженого тіла...

В п'ять днів пізніше геть добуто з його тіла отруту, якою кормив його син Мамбо. Сила Вави почала вертатися...

На 10-ий день колись могутні мускули Вави почали відростати...

Аж ось на 30-ий день Тарзан пізнав, що плем'я батузів має знову сильного вождя, що його повинен боятися його підступний син!